

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. marraskuuta 2022
(OR. en)

15105/22

UD 262
ENFOCUSTOM 167
MI 857
COMER 143
TRANS 732
ECOFIN 1194

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	18. marraskuuta 2022
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 635 final
Asia:	KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE Tulli 2020 -ohjelman loppuarvioinnista

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 635 final.

Liite: COM(2022) 635 final

Bryssel 18.11.2022
COM(2022) 635 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Tulli 2020 -ohjelman loppuarvioinnista

{SWD(2022) 363 final}

1. TAUSTA

Tulliliitto on EU:n kulmakivi ja keskeinen osa sisämarkkinoiden toimintaa. EU:n tulliliiton alueella sovelletaan yhteisiä sääntöjä ja menettelyjä, jotka vahvistetaan unionin tullikoodeksissa (UTK)¹. Niitä on noudatettava ja sovellettava asianmukaisesti ja yhtenäisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Lisäksi tullipolitiikan ja tullihallintojen on koko ajan mukauduttava nykyaikaisiin kaupan realiteetteihin, kasvaviin vastuisiin ja nykyaikaisiin viestintävälineisiin. Unionin tullikoodeksi on EU:n tullialan nykyaikaistamisen virstanpylväs, jolla pyritään luomaan paperiton ja täysin automatisoitu tulliliitto. EU:n Tulli 2020 -ohjelma on [asetuksella \(EU\) N:o 1294/2013](#) perustettu EU:n tullitoimintaa koskeva monivuotinen toimintaohjelma, joka on välttämätön unionin tullikoodeksin täytäntöönpanon tukemisessa. Ohjelma tarjoaa resurssit, joita tarvitaan nykyisten eurooppalaisten tullitietojärjestelmien toimintaa (ja unionin tullikoodeksin täytäntöönpanon edellyttämien uusien järjestelmien kehittämistä) sekä kansallisten tullihallintojen välisen yhteistyön helpottamista ja vahvistamista varten.

Asetuksen (EU) N:o 1294/2013 18 artiklan 1 ja 3 kohdassa edellytetään, että komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle tulliohjelman väli- ja loppuarviointia koskevan kertomuksen, ja todetaan, että arvioinnit suorittaa riippumaton ulkopuolinen arvioija. Tämän mukaisesti ohjelman loppuarvioinnin tueksi teetettiin ulkopuolinen tutkimus. Sen tulokset esitellään liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa, ja ne muodostavat tämän kertomuksen perustan.

Loppuarvioinnissa hyödynnetään vuonna 2019 julkaistua tulliohjelman väliarviointia. Loppuarvioinnin tarkoituksena on arvioida Tulli 2020 -ohjelmaa sen perustamisesta sen päättymiseen saakka eli 1. tammikuuta 2014 ja 31. joulukuuta 2020 välisenä aikana. Arvioinnissa otetaan huomioon kaikki ohjelmasta rahoitetut toimet ja asianomaiset sidosryhmät.

Asetuksen (EU) N:o 1294/2013 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti tässä kertomuksessa esitetään seuraavia seikkoja koskevat loppuarvioinnin tulokset: i) edistyminen ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa, ii) rahoitettujen eri toimien kustannustehokkuus, iii) ohjelman johdonmukaisuus EU:n laajemman politiikan ja painopisteiden kanssa ja sen vaikutus niihin, iv) ohjelman tarkoituksenmukaisuuden säilyminen ja v) EU:n tasolla toimimisesta saatu lisäarvo. Ohjelman pitkäaikaiset vaikutukset ja vaikutusten kestävyys on otettu huomioon koko analyysissä.

2. VAIKUTTAVUUS

Ohjelman yleistavoitteena on tulliliiton toiminnan ja nykyaikaistamisen tukeminen osallistujamaiden, niiden tulliviranomaisten ja niiden virkamiesten välisen yhteistyön avulla.

Arvioinnissa vahvistettiin, että Tulli 2020 -ohjelma on keskeinen väline uuden tullialaa koskevan lainsäädäntökehyksen (unionin tullikoodeksi) täytäntöönpanon ja johdonmukaisen soveltamisen

¹ [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista](#) (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

tukemisessa. Ohjelma on ollut erityisen tärkeä **eurooppalaisten tullitietojärjestelmien asteittaisessa kehittämisessä ja toiminnassa, ja sillä on luotu yhteistyöhön perustuva tietotekninen ympäristö**, jossa tulliviranomaiset tekevät yhteistyötä ja jakavat toimitusketjuja koskevia tietoja ja riskien kannalta merkittäviä tietoja.

Ohjelmasta rahoitetut eurooppalaiset tullitietojärjestelmät ovat mahdollistaneet automaattisen, vakaan ja luotettavan tietojenvaihdon kansallisten tullihallintojen välillä sekä talouden toimijoiden ja muiden viranomaisten kanssa. Niiden viestien määrä, joita tullihallinnot ovat vaihtaneet ohjelmalla tuetun suojatun alustan kautta, on kasvanut jatkuvasti vuodesta 2014 lähtien. Vuonna 2020 tällaisia viestejä vaihdettiin noin 8,4 miljardia. Tietyt tietojenvaihdot talouden toimijoiden kanssa ovat parantuneet merkittävästi sen jälkeen, kun EU:n kaupan alan toimijoiden tulliportaali ja tiettyjä järjestelmiä² koskevat kaupan alan toimijoiden erityisportaalit otettiin käyttöön. Portaaleista saadaan keskitetty pääsy useisiin eurooppalaisiin tullitietojärjestelmiin. Lisäksi ne mahdollistavat tietojen yhdenmukaisen vaihtamisen tulliviranomaisten ja talouden toimijoiden välillä. Niiden kautta talouden toimijat voivat jättää hakemuksia, antaa lisätietoja ja ottaa vastaan ilmoituksia tulliviranomaisilta. Tiedonvaihtoa muiden viranomaisten kanssa edistettiin Euroopan unionin tullialan yhdenmetyt palveluympäristön todistustenvaihtojärjestelmällä (EU CSW-CERTEX). Sen avulla yhdistettiin osallistujamaiden kansalliset tullijärjestelmät EU:n tietokantoihin³, joilla hallinnoidaan muita kuin tullivaatimuksia koskevia täydentäviä asiakirjoja, kuten yhteisiä terveyttä koskevia tuloasiakirjoja, puutavaran ja puutuotteiden tuontia koskevia FLEGT-lupia ja luonnonmukaisten tuotteiden tarkastussertifikaatteja.

Tulli 2020 -ohjelman yhteiset toimet olivat **väline, jolla vaihdettiin tietämystä ja hyviä käytäntöjä** tulliviranomaisten välillä ja osallistujamaiden muiden viranomaisten kanssa. Ohjelma on auttanut kaikenlaisten yhteisten toimien, myös asiantuntijaryhmien (uusi väline, jolla tehostetaan operatiivista yhteistyötä alueelliselta tai aihekohtaiselta pohjalta), avulla kehittämään ohjeita sekä määrittämään, levittämään ja ottamaan käyttöön parhaita käytäntöjä. Tämä on parantanut työmenetelmiä sekä yhdenmukaistanut ja johdonmukaistanut sitä, miten tullia ja siihen liittyviä asioita koskevaa unionin lainsäädäntöä sovelletaan. **Yhteiset toimet ovat myös auttaneet uusien lainsäädäntöaloitteiden**, kuten EU:n tullialan yhdenmetyt palveluympäristön perustamista koskevan asetusehdotuksen⁴, **valmistelussa**. Tämä on edistänyt tulliliiton nykyaikaistamista ja parantanut sisämarkkinoiden toimintaa.

² Valtuutettuja talouden toimijoita koskeva järjestelmä, eurooppalainen sitovien tariffitietojen järjestelmä (EBTI3) ja vakioidun tietojenvaihdon erityismenettelyt.

³ Yhdenmetyt eläinlääkinnällinen tietojärjestelmä (Traces) ja ODS-lupajärjestelmä.

⁴ COM(2020) 673 final.

Tulli 2020 -ohjelman **koulutustoimilla on ollut tärkeä rooli** rahoituskaudella voimaan tulleen **uuden tullialaa koskevan lainsäädäntökehityksen (unionin tullikodeksi) yhtenäisemmän soveltamisen tukemisessa**. Koulutustoimilla on edistetty lainsäädäntökehityksen ymmärtämistä sekä tulliviranomaisten että talouden toimijoiden keskuudessa ja sujuvoitettu näin sen täytäntöönpanoa. Koulutustoimista on yhdessä useiden yhteisten toimien kanssa saatu myös ohjeita siitä, miten valmistautua Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamiseen.

Tulli 2020 -ohjelma on **lisännyt luottamusta** tullihallintojen ja niiden virkamiesten välillä sekä edistänyt sellaisia työsuhteita ja vuorovaikutusta, jotka jatkuivat nimenomaisten ohjelman toimien ulkopuolellakin. Näitä verkostoitumismahdollisuuksia on aina pidetty ohjelman keskeisenä osana. Ne ovat kuitenkin jonkin verran vähentyneet covid-19-pandemian myötä, minkä vuoksi on tarpeen arvioida uudelleen, miten lähi- ja verkkokokousten käyttö voidaan optimoida, sekä tutkia, millä alustoilla ja/tai kanavilla voitaisiin varmistaa verkostoitumisen jatkuminen virtuaalisesti, jotta voidaan korvata tai täydentää aiemmin yleisiä verkostoitumistapoja.

Edellä esitetyn perusteella arviointi osoitti, että Tulli 2020 -ohjelma **vaikutti myönteisesti tulliliiton ja sisämarkkinoiden toimintaan ja nykyaikaistamiseen**, mikä osaltaan tuki laillista kauppaa ja ehkäisi laitonta toimintaa. **Ohjelmalla on tuettu laillista taloudellista toimintaa** eri tavoin. Ensinnäkin **ohjelmalla rahoitettu tullimenettelyjen digitalisointi on yksinkertaistanut ja yhdenmukaistanut joitakin menettelyjä** (ja sen odotetaan toimivan näin jatkossakin, kun uusia järjestelmiä otetaan käyttöön). Tämä on vähentänyt säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia ja lisännyt kaupan alan toimijoiden oikeusvarmuutta ja viime kädessä vahvistanut eurooppalaisten yritysten kilpailukykyä. Toiseksi tätä tavoitetta on tuettu koulutusmateriaaleilla, joita on tuotu sekä tulliviranomaisten että kaupan alan toimijoiden saataville. Lisäksi yhteisistä toimista johtuvat parhaat käytännöt ovat osaltaan parantaneet kaupan harjoittamisen edellytyksiä ja menettelyjä.

Kuten edellä todettiin, **digitalisointiprosessi on yhä kesken eikä kaikkia unionin tullikodeksissa suunniteltuja tietojärjestelmiä ole vielä kehitetty tai päivitetty⁵**. Tämä **viivästyttää odotettujen hyötyjen toteutumista**. Kuultujen talouden toimijoiden mukaan kauppaa voitaisiin edelleen yleisesti ottaen helpottaa. Toimijat ovat tuoneet esiin haasteet, jotka liittyvät tietotekniikkaympäristön monimutkaisuuteen, jäsenvaltioiden kansallisten komponenttien porrastettuun kehittämiseen ja sitä koskevaan riittämättömään tiedottamiseen. Vaikka nämä kysymykset ovat pääasiassa poliittisia ja EU:n jäsenvaltioiden vastuulla, ne viittaavat siihen, että ohjelman seuraavassa versiossa voitaisiin pyrkiä parantamaan yhteistyötä talouden toimijoiden kanssa.

⁵ Unionin tullikodeksia muutettiin vuonna 2019 siten, että kolmen kansallisen järjestelmän käyttöönoton määräaika lykättiin vuoteen 2022 ja kuuden Euroopan laajuisen järjestelmän käyttöönoton määräaika vuoteen 2025. Näihin lukeutuvat saapumisen yleisilmoitusten käsittelyyn tarkoitettu järjestelmä, ulkoista ja sisäistä passitusta koskeva järjestelmä, tullialueelta vietyjä tavaroita koskeva järjestelmä, mahdollisten tai olemassa olevien velkojen vakuuksia koskeva järjestelmä, tavaroiden tullioikeudellinen asema ja keskitetty tulliselvitys.

Arvioinnin mukaan **ohjelma on tukenut tulliviranomaisia laittoman toiminnan ehkäisemisessä** ja siten EU:n ja jäsenvaltioiden taloudellisten etujen suojaamisessa. Tulli 2020 -ohjelmalla tuettu digitalisointiprosessi tarjoaa keinot tehdä automaattisia tarkastuksia, ristiintarkastuksia ja tietojen validointia ja siten mahdollisesti vähentää petoksia ja virheitä. Lisäksi tietoteknisten valmiuksien kehittämiseen tähtäävien toimien ja yhteisten toimien (erityisesti uusien asiantuntijaryhmien) avulla voitiin lisätä tulliviranomaisten ja komission välistä koordinoitua petosten torjunnassa. Inhimillisten toimintaedellytysten kehittämistoimet ovat lisänneet tullivirkamiesten pätevyyttä unionin tullialueella suoritettavien tarkastusten suhteen.

Näistä myönteisistä havainnoista huolimatta **on näyttöä siitä, että tullitarkastuksia sovelletaan epä johdonmukaisesti**⁶. Tämä osoittaa, että on tarpeen mukauttaa komission ohjelman tuella käyttöönotettavaa riskinhallintakehystä laittoman toiminnan ehkäisemiseksi. Lisäksi useat kuulemiseen osallistuneet sidosryhmät pitivät **sähköisen kaupankäynnin petoksia ratkaisemattomana kysymyksenä**.

3. TEHOKKUUS

Tulli 2020 -ohjelmaan sidottu budjetti **kaudelle 2014–2020 oli 531,7 miljoonaa euroa**. Se on huomattavasti suurempi kuin edellisellä ohjelmakaudella (2007–2013), jolle sidottiin 272 miljoonaa euroa. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että unionin tullikoodeksin täytäntöönpanon yhteydessä keskitytään entistä enemmän eurooppalaisten tietojärjestelmien kehittämiseen. **Budjetista 87 prosenttia on käytetty eurooppalaisten tullitietojärjestelmien kehittämiseen, ylläpitoon ja käyttöön**. Nämä yhteiset tietojärjestelmät ovat selvästi resurssi-intensiivisiä. Ne ovat kuitenkin välttämättömiä tullihallintojen päivittäisen työn kannalta, ja niistä on monenlaista hyötyä kaikilla tullitoiminnan osa-alueilla. Näitä hyötyjä ei ollut mahdollista ilmaista määrällisesti. Ne liittyvät kuitenkin pääasiassa automaation käyttöön perustuvaan tullimenettelyjen yksinkertaistamiseen ja standardointiin, tullilainsäädännön täytäntöönpanon tehokuuden ja soveltamisen johdonmukaisuuden parantamiseen sekä tulliviranomaisten välisen yhteentoimivuuden ja tietojenvaihdon lisäämiseen. Ohjelmassa on kehitetty ja käytetty eurooppalaisten tietojärjestelmien yhteisiä komponentteja, minkä ansiosta sillä on saatu aikaan merkittäviä mittakaavaetuja ja ehkäisty jäsenvaltioiden toimien päällekkäisyyttä. Samalla ohjelma on vähentänyt talouden toimijoille säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa. Vaikka arvioinnissa ei voitu vahvistaa tietoteknisten valmiuksien kehittämiseen tähtäävien toimien kustannustehokkuutta (pääasiassa niiden hyötyjen määrälliseen ilmaisemiseen liittyvien vaikeuksien vuoksi), se antoi yleisesti ottaen myönteisen kuvan niiden tehokkuudesta.

⁶ Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus ”Tullitarkastukset: riittämätön yhdenmukaistaminen haittaa EU:n taloudellisia etuja” (4/2021).

Yhteisten toimien osuus sidotusta budjetista oli 11 prosenttia, ja ne edistivät merkittävästi ohjelman tavoitteita. Keskimääräinen kustannus osallistujaa ja tointa kohden on kaikissa yhteisten toimien tyypeissä (asiantuntijaryhmiä lukuun ottamatta) noin 742 euroa. Hankeryhmien osuus yhteisten toimien menoista oli lähes puolet, mutta ne ovat todennäköisesti kustannustehokkain tyyppi kattavuutensa (yli 33 000 osallistujaa) ja suhteellisen alhaisten osallistumiskustannusten (keskimääräinen kustannus osallistujaa kohden 676 euroa) ansiosta. Ne ovat parantaneet osallistujien välistä yhteistyötä ja työsuhteita ja tukeneet uuden tullilainsäädännön valmistelua ja voimassa olevan lainsäädännön tehokasta täytäntöönpanoa määrittämällä hallinnollisia menettelyjä koskevat parhaat työkäytännöt. Arvioinnissa tuotiin esiin tarve lähettää kokouskutsut riittävän ajoissa, jotta parhaat asiantuntijat voivat osallistua kokouksiin mahdollisimman edullisesti. Koska hiljattain käyttöön otetut asiantuntijaryhmät ovat luonteeltaan erilaisia (minkä vuoksi myös seurantatiedot ovat erilaisia), niiden ja muiden yhteisten toimien kustannustehokkuutta on vaikeaa vertailla. Arvioinnissa kuitenkin korostettiin, että asiantuntijaryhmät voivat vähentää kustannuksia, **koska ne tarjoavat jäsenvaltioille mahdollisuuden yhdistää resursseja ja asiantuntemusta sen sijaan, että jäsenvaltiot toimisivat erikseen.**

Vaikka **inhimillisten toimintaedellytysten kehittämistoimiin** on käytetty vain 2 prosenttia ohjelman budjetista, niillä katsotaan saatavan rahalle runsaasti vastinetta. Tämä koskee erityisesti verkko-oppimiskoulutuksia, joita voidaan käyttää uudelleen ilman lisäkustannuksia (lukuun ottamatta tarvittavien päivitysten tekemistä). Kuten arvioinnista käy ilmi, Tulli 2020 -ohjelman koulutustoimien tärkeimmät hyödyt liittyvät **tullilainsäädännön johdonmukaisempaan soveltamiseen ja viime kädessä tulliliiton tuloksellisempaan ja tehokkaampaan toimintaan, koska ne parantavat tullivirkailijoiden valmiuksia hoitaa tehtäviään sekä talouden toimijoiden ymmärrystä tullisäännöistä.** Tämä oli erityisen tärkeää ohjelman tämän version aikana, kun uutta tullialaa koskevaa lainsäädäntökehystä alettiin soveltaa. Tähän liittyen vuonna 2016 julkaistiin unionin tullikoodeksia koskeva EU:n verkko-oppimisohjelma, joka koostuu 15 moduulista ja tukee unionin tullikoodeksin täytäntöönpanoa. Seuraavina vuosina keskityttiin pääasiassa käytössä olevien moduulien päivittämiseen ja kääntämiseen (englanniksi julkaistiin kaksi tai kolme uutta moduulia vuodessa). Osallistujamaiden käyttämien verkko-oppimismoduulien määrä on myös kasvanut ohjelman toiminta-aikana sen myötä, kun uusia moduuleja on julkaistu. Julkisesti saatavilla olevien verkko-oppimismoduulien (eli talouden toimijoiden saatavilla olevien moduulien) latausmäärä kasvoi 3 219:stä vuonna 2014 jo 30 408:aan vuonna 2020. Lisäksi niiden kansallisten tullivirkailijoiden määrä, joiden koulutuksessa käytettiin EU:n yhteisiä koulutusmateriaaleja, kymmenkertaistui tällä ohjelmakaudella (koulutettuja oli hieman yli 4 000 vuonna 2014 ja 40 000 vuonna 2019). Näiden koulutusten laatua pidettiin yleisesti ottaen hyvänä.

4. JOHDONMUKAISUUS

Loppuarvioinnissa keskityttiin ohjelman **ulkoiseen johdonmukaisuuteen** EU:n laajemman politiikan ja painopisteiden kanssa. Väliarvioinnissa, jossa keskityttiin **sisäiseen**

johdonmukaisuuteen ohjelman eri piirteiden, osien ja suunnittelun välillä, tehdyt havainnot pitävät yhä paikkansa. Arvioinnissa todettiin, että **Tulli 2020 -ohjelma on sekä tukenut muita EU:n aloitteita ja ohjelmia että hyötynyt niistä**. Kuten tämän kertomuksen liitteenä olevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa todetaan, yksi esimerkki tällaisista keskinäisistä yhteyksistä ovat kiellot ja rajoitukset. Niillä tarkoitetaan tavaroiden tuonnissa ja viennissä vaadittavia tullialaan kuulumattomia muodollisuuksia (esimerkiksi terveyttä, kasvinsuojelua, ympäristöä ja maataloutta koskevia muodollisuuksia), joiden täytäntöönpanon valvonta on annettu tulliviranomaisten tehtäväksi EU:n rajoilla. Johdonmukaisuus muiden meno-ohjelmien, kuten Fiscalis 2020 -ohjelman, rakenneuudistusten tukiohjelman tai Herkules III -ohjelman, ja niihin liittyvien politiikan alojen kanssa saavutettiin myös kohtuullisessa määrin välttämällä päällekkäisyyksiä ja saamalla aikaan täydentävyyttä.

Tämän johdonmukaisuuden varmistamiseksi käytettiin useita mekanismeja, kuten komission yksiköiden välisiä kokouksia ja kuulemisia, hanke- ja asiantuntijaryhmien sekaryhmiä, komission eri yksiköiden tarkkailijoiden osallistumista hankeryhmien kokouksiin tai toimiin tai komission eri yksiköiden virkamiesten toteuttamaa hanke-ehdotusten arviointia. Havaituista myönteisistä tuloksista huolimatta arvioinnissa ja seuraavaa rahoitusohjelmaa varten tehdyssä vaikutustenarvioinnissa todettiin, että täydentävyyttä ja synergiaa voidaan edelleen parantaa tietyillä aloilla. Synergiaa voitaisiin hakea esimerkiksi Herkules III -ohjelman seuraajan kanssa tietovarastojen kehittämisestä tai yhteisestä data-analyysistä tai sisäisen turvallisuuden rahaston ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen kanssa tavoittelemalla yhdennetypää ja monialaisempaa lähestymistapaa operatiivisella tasolla. Yhtenä mahdollisena osa-alueena, jolla johdonmukaisuutta voitaisiin parantaa, pidettiin myös EU:n ja kansainvälisten ympäristötavoitteiden saavuttamista koskevaa yhteistyötä kolmansien maiden kanssa.

Arvioinnissa ehdotettiin myös uusia tapoja parantaa johdonmukaisuutta. Tällaisia olivat esimerkiksi asianomaisten komission yksiköiden välisen yhteistyön jäsentäminen tai virallistaminen eurooppalaisten yhteentoimivuusperiaatteiden⁷ periaatteiden ja suositusten mukaisesti, ohjelman näkyvyyden lisääminen ja täydentävyyden parantaminen muiden EU:n rahastojen kanssa jäsenvaltioissa tai tietotekniikkaan liittyvien synergioiden selvittäminen muiden merkittäviä sähköisiä järjestelmiä ylläpitävien EU:n ohjelmien kanssa.

Korkean tason yhteentoimivuutta unionissa koskeva tuleva asetusehdotus⁸ saattaa hyödyttää nykyistä ohjelmaa seuraavaa aloitetta, koska sillä voidaan parantaa monialaista ja rajatylittävää saumatonta vuorovaikutusta. Tämä auttaisi myös määrittämään toimivia ratkaisuja ja käytännön kokemuksia, joista voisi olla hyötyä muille.

⁷ Ks. [Tietoja eurooppalaisista yhteentoimivuusperiaatteista | Joinup \(europa.eu\)](#).

⁸ Sisältyy komission työohjelmaan 2022, s. 7 ([resource.html \(europa.eu\)](#)).

5. TARKOITUKSENMUKAISUUS

Tulliliitto on keskeinen ja erottamaton osa sisämarkkinoiden toimintaa. Koska tullilainsäädäntö kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan, se hyväksytään EU:n tasolla, mutta sen täytäntöönpanosta vastaavat jäsenvaltiot. Näin ollen tulliliiton sujuvan toiminnan varmistamista koskevat suorat tarpeet ovat pääosin lähtöisin tullihallinnoista. Hallinnot toimivat olosuhteissa, joissa tietojenvaihto, yhteistyö ja hallinnollisten valmiuksien kehittäminen on entistä välttämättömämpää. Toissijaisia kohdeyleisöjä, joiden tarpeet olisi myös otettava huomioon, ovat talouden toimijat.

Tulliohjelman tarkoituksenmukaisuus vahvistettiin väliarvioinnissa, jossa todettiin, että ohjelman erityis- ja toimintatavoitteet olivat merkityksellisiä asianomaisten sidosryhmien tarpeiden kannalta ja että kunnianhimoiset politiikat eivät olisi olleet mahdollisia ilman ohjelmaa. **Loppuarvioinnissa on näin ollen keskitytty tarkoituksenmukaisuuden säilymiseen** väliarvioinnin jälkeen tapahtuneen kehityksen, erityisesti **brexitin ja covid-19-pandemian**, valossa. Lisäksi **arvioinnissa tutkittiin, onko ohjelmaa mukautettu ongelmiin ja toimiin, jotka on yksilöity vuoden 2020 tullialan toimintasuunnitelmassa** ”Tulliliiton vieminen seuraavalle tasolle”⁹, jossa ehdotetaan tarkistettua tulliliiton strategiaa.

Loppuarviointi osoitti, että **ohjelma on edelleen tarkoituksenmukainen ja tarpeellinen** ja että sidosryhmien tarpeet ovat pysyneet pitkälti ennallaan väliarvioinnin jälkeen. Nämä havainnot vastaavat myös **vuoden 2020 jälkeisestä tulliohjelmasta tehtyä vaikutustenarviointia, jossa nämä tarpeet vahvistettiin**. Lisäksi **vuoden 2020 tullitoimintaohjelmassa ehdotettiin useita ohjelman erityis- ja toimintatavoitteisiin liittyviä toimia**. Tämä vahvistaa, että tavoitteiden tarkoituksenmukaisuus on säilynyt. Ehdotetut toimet, jotka vastaavat hyvin ohjelman tavoitteita, koskivat riskienhallintaa, verkkokaupan hallintaa, vaatimusten noudattamisen edistämistä ja tulliviranomaisten välistä operatiivista yhteistyötä¹⁰.

Ohjelman katsottiin olevan edelleen erityisen tarkoituksenmukainen suhteessa **tarpeeseen yhdenmukaistaa tulliliiton sääntöjen soveltamista ja tehokasta täytäntöönpanoa**. Tulliviranomaiset, ja myös talouden toimijat, ilmoittivat arvioinnissa, että ohjelman toimet olivat auttaneet jäsenvaltioita toimimaan yhdessä ja siten pääsemään lähemmäs yhteisymmärrystä kyseisistä säännöistä. Verkostoitumista, ideoiden ja käytäntöjen vaihtoa sekä yhteisten ohjeiden ja standardien laatimista pidettiin tärkeänä osana tätä toimintaa. Tulliviranomaiset vahvistivat myös, että **ohjelmalla on edelleen tarpeen tukea jäsenvaltioita tullimenettelyjen digitalisoinnissa ja nykyaikaistamisessa, joka on yhä kesken**.

Haastatellut **talouden toimijat toivoivat yleisesti ottaen, että tullilainsäädäntöä ja -prosesseja yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan entisestään, mikä vahvistaa, että sille on yhä**

⁹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle *Tulliliiton vieminen seuraavalle tasolle: toimintasuunnitelma* (COM(2020) 581 final).

¹⁰ Toimintasuunnitelmassa tätä osa-aluetta kutsutaan ”tulliviranomaisten yhtenäiseksi toiminnaksi”.

tarvetta. Ohjelman hallinnoinnin osalta **jotkin talouden toimijat toivoivat ennakoivampaa yhteydenpitoa ja viestintää elinkeinoelämän kanssa** sekä parempaa tiedottamista yrityksille. Tätä oli suositeltu jo ohjelman väliarvioinnissa, ja siihen puututaan seuraavalla rahoituskaudella.

Ohjelma mukautui yleisesti ottaen hyvin ennakoimattomiin tapahtumiin, kuten covid-19-pandemiaan ja Yhdistyneen kuningaskunnan eroamiseen EU:sta. **Ohjelman toimilla valmisteltiin myös Yhdistyneen kuningaskunnan eroamista EU:sta**, mikä osoitti, että ohjelma reagoi joustavasti ennakoimattomaan kehitykseen. Tulliviranomaisille tiedotettiin säännöllisesti asian edistymisestä, ja he osallistuivat erilaisiin asiaa koskeviin kokouksiin ja seminaareihin¹¹. Tällä keskeisellä osa-alueella toteutettiin erityisiä yhteisiä toimia unionin oikeuden valmistelun, soveltamisen ja täytäntöönpanon tukemista koskevan tavoitteen puitteissa. Lisäksi vuonna 2019 annettiin erityistä koulutustukea Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisen valmisteluun.¹² Lisäksi Euroopan laajuisiin järjestelmiin, kuten vientivalvontajärjestelmään (ECS) ja uuteen tietokoneavusteiseen passitusjärjestelmään (NCTS), edellytetyt muutokset valmisteltiin ja toteutettiin oikea-aikaisesti ja koordinoitusti. Myönteisestä arviosta huolimatta kuullut tulliviranomaiset katsovat, että **tällä osa-alueella tarvitaan edelleen ohjelman tukea.**

Ohjelma mukautui hyvin myös covid-19-pandemiaan ja uuteen todellisuuteen. Kuullut tulliviranomaiset ja talouden toimijat olivat yhtä mieltä siitä, että **tulliasioista vastaavat komission yksiköt olivat reagoineet kriisiin nopeasti** hyväksymällä lainsäädäntöä, antamalla ohjeita ja tukemalla aktiivisesti jäsenvaltioita ja yrityksiä tullivelvoitteita ja tulliselvitystä koskevan joustavuuden varmistamiseksi. Ohjelman toimien osalta **yhteisissä toimissa ja uusien tietojärjestelmien testaamisessa tapahtui aluksi keskeytyksiä ja viivästyksiä, mutta sen jälkeen ohjelma mukautui tilanteeseen hyvin.** Virtuaaliympäristöön siirtyminen näyttää kuitenkin vaikuttaneen verkostoitumismahdollisuuksiin, ja osa tulliviranomaisista pitää ohjelman hallintajärjestelmiä vanhentuneina ja sopimattomina uuteen todellisuuteen, jossa käytetään yhä enemmän virtuaalisia työ- ja verkostoitumistapoja.

Talouden toimijat puolestaan korostivat, että **verkkokaupan hallinta ja tulliprosesseihin liittyvä tekninen innovointi** ovat kaksi muuttuvaa tarvetta, joita komissio ja jäsenvaltiot eivät ole riittävästi käsitelleet ohjelmassa. Tästä voi tehdä sen johtopäätöksen, että ohjelma on edelleen tarkoituksenmukainen.

¹¹ Yksi esimerkki tästä on 13. helmikuuta 2019 pidetty teknisten asiantuntijoiden seminaari (EU27), jossa käsiteltiin Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisen vaikutuksia tullin tietotekniikkaan (CPG/054/047). Kokous oli tarkoitettu asiantuntijoille, jotka osallistuivat säännöllisesti sähköisen tullin koordinoitiryhmään.

¹² Kehittämällä nopeutettua täydennyskoulutusta ja ottamalla käyttöön kansallisille viranomaisille tarkoitettuja tullialan koulutusohjelmia.

6. EU:N LISÄARVO

Tullipolitiikka kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan. EU:n tullilainsäädännön täytäntöönpano kuuluu kuitenkin jäsenvaltioille. Yksinomaan EU:n lainsäädäntökehyksellä ei voida riittävästi huolehtia tulliliiton asianmukaisesta toiminnasta. Lainsäädäntökehystä on täydennettävä Tulli 2020 -ohjelman tukitoimenpiteillä, jotta voidaan varmistaa EU:n tullilainsäädännön lähentyvä ja johdonmukainen soveltaminen kansallisella tasolla.

Kuten edellä todetaan, Tulli 2020 -ohjelma on ollut välttämätön unionin tullikoodeksin täytäntöönpanon kaikkien osa-alueiden tukemisessa. Unionin tullikoodeksi olisi pantu täytäntöön joka tapauksessa, mutta ilman ohjelman tukea se olisi todennäköisesti ollut vaikeampaa ja epäyhtenäisempää. Tulli 2020 -ohjelmalla on varmistettu eurooppalaisten tietojärjestelmien taloudellinen kestävyys. Kyseiset järjestelmät ovat ratkaisevan tärkeitä toimitusketjuja koskevien tietojen ja riskien kannalta merkittävien tietojen saatavuuden ja jakamisen varmistamisessa. Näin Tulli 2020 -ohjelma on tuottanut **mittakaavaetuja** ja **tehokkuushyötyjä**, jotka ovat auttaneet kansallisia hallintoja – usein myös talouden toimijoita – säästämään aikaa ja resursseja erityisesti niissä osallistujamaissa, joiden tullihallinnot ovat pienempiä ja joilla on vähemmän resursseja. Kaikki keskustietojärjestelmien yhteentoimivuutta ja yhteenliitettävyyttä edistävät tekijät tuottavat EU:n lisäarvoa. Keskitetyn eurooppalaisten tietojärjestelmien arkkitehtuurin yhteentoimivuutta ja yhteenliitettävyyttä ei voitaisi saavuttaa kansallisella tasolla.

Yhteisissä toimissa on koottu yhteen osallistujamaiden asiantuntemusta ja tietämystä, ja ne ovat tarjonneet hallinnoille **vertaansa vailla olevia mahdollisuuksia yhteistyöhön**, viestintään ja verkostoitumiseen. Yhteisillä toimilla lisätään luottamusta, ja niiden avulla lähennetään lähestymistapoja ja käytäntöjä. Sama koskee koulutustoimia, joilla on autettu kansallisia tullihallintoja ymmärtämään ja panemaan täytäntöön EU:n tullilainsäädäntöä ja siihen liittyviä menettelyjä. Ehkä vieläkin tärkeämpää on kuitenkin se, että tämä tapahtuu entistä yhdenmukaisemmin. Tehokkuushyödyt ovat olleet suurimpia niissä osallistujamaissa, joissa ei ole ollut joko asiantuntemusta tietyllä alalla tai pitkälle kehitettyjä kansallisia koulutusohjelmia. Koulutuksen tarjoaminen yksin olisi ollut vaikeaa ja kalliimpaa, tai sitä ei välttämättä olisi järjestetty lainkaan. Loppujen lopuksi Tulli 2020 -ohjelmalla on edistetty kansallisten lähestymistapojen lähentämistä, lisätty luottamusta ja luotu yhtenäinen tarina ja yhteinen visio.

Jos ohjelmaa ei olisi, osallistujamaiden välinen yhteistyö olisi ollut paljon vaikeampaa ja sen olisi pitänyt perustua vapaamuotoisiin suhteisiin, virallisiin ja aikaa vieviin kanaviin sekä vastavuoroisuussopimuksiin (kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin, joiden määräyksiä sovelletaan vastavuoroisesti), joiden täytäntöönpano ja ylläpito olisi käytännössä huomattavasti vaikeampaa ja kalliimpaa. Kun otetaan huomioon Tulli 2020 -ohjelmaan sisältyvien yhteisten toimien määrä, aiheiden monipuolisuus, toimien eurooppalainen ulottuvuus ja Euroopan laajuinen osallistuminen toimiin ja koulutukseen, on vaikea kuvitella, että vastaavia toimia olisi voitu järjestää millään muulla tasolla. Jos eurooppalaisten tietojärjestelmien jatkuvalle kehittämiselle ja ylläpidolle ei olisi tulevaisuudessa rahoitusta, niitä olisi vaikea käyttää pitkällä

aikavälillä. Suurena vaarana olisi se, että ne vanhentuvat ja että tämän vuoksi mittakaavaedut ja kokonaiskustannusten aleneminen jäisivät saavuttamatta.

Tulli 2020 -ohjelmalla on saatu aikaan konkreettisia tuotoksia ja autettu tullivirkamiehiä hankkimaan taitoja ja vaihtamaan kokemuksia. Mikään ohjelman tuotoksista ei todennäköisesti jatkuisi edes keskipitkällä aikavälillä, jos ohjelma lopetettaisiin. Nykyiset erot jäisivät voimaan, ja vuosia kestäneen yhteistyön tuloksena syntyneet verkostot kuihtuisivat.

7. PÄÄTELMÄT JA ARVIOINNISTA OPITUT ASIAT

Arvioinnista kävi ilmi, että ohjelma on ollut **vaikuttava siinä mielessä, että sillä on saavutettu asetetut tavoitteet ja edistetty huomattavasti tulliliiton parempaa toimintaa** ja nykyaikaistamista. Sillä on edistetty yhteistyötä ja tiedonvaihtoa, koska lähentäminen on edistynyt strategisella tasolla ja koska lähestymistavat, tulkinnat, hallinnolliset menettelyt, parhaat käytännöt ja säännöt ovat yhdenmukaistuneet operatiivisella tasolla. Ohjelma on ollut erityisen tärkeä siinä yhteydessä, kun siirrytään eurooppalaisten tullitietojärjestelmien kehittämistä ja toimintaa tukevaan tullialan paperittomaan ympäristöön, sillä se on varmistanut niiden taloudellisen kestävyys ja toimitusketjuja koskevien tietojen ja riskien kannalta merkittävien tietojen saatavuuden ja vaihtamisen.

Tehokkuuden näkökulmasta vaikeudet Tulli 2020 -ohjelman toimilla saavutettujen hyötyjen rahallisessa määrittämisessä estivät sen, että arvioinnissa olisi voitu päätellä tarkasti, missä määrin ohjelman resurssit olivat tuottaneet parhaat mahdolliset tulokset mahdollisimman pienin kustannuksin. Vaikuttavuutta koskevien havaintojen ja kustannuslukujen tarkastelun perusteella **ohjelma oli kuitenkin yleisesti ottaen tuottanut EU:lle ja kansallisille tulliviranomaisille arvoa kohtuullisin kustannuksin.**

Arvioinnissa suhtauduttiin myönteisesti **Tulli 2020 -ohjelman johdonmukaisuuteen laajemman EU:n politiikan kanssa** erityisesti muttei ainoastaan niiden kieltojen ja rajoitusten osalta, joiden noudattamista tulliviranomaisten on valvottava rajalla. Siinä myös **vahvistettiin, että ohjelmasta saatava lisäarvo** tukee unionin tullikoodeksin täytäntöönpanon kaikkia osia-alueita. Tämä edellyttää EU:ssa tehtäviä ratkaisuja EU:ssa esiintyviin ongelmiin ja jäsenvaltioiden tiivistä yhteistyötä. Ohjelmalla on varmistettu yhteentoimivien ja yhteenliitettyjen eurooppalaisten tietojärjestelmien taloudellinen kestävyys. Suurempien mittakaavaetujen ja tehokkuuden lisääntymisen ansiosta sillä täytetään myös unionin tullikoodeksissa säädetyt vaatimukset. Arviointi myös osoitti, että **tulliohjelma on edelleen tarkoituksenmukainen erityisesti suhteessa sen pääasiallisten edunsaajien eli kansallisten tullihallintojen tarpeisiin.** Yleisesti ottaen ohjelma vastaa edelleen sidosryhmien tarpeita, mukautuu hyvin ennakoimattomiin tapahtumiin (kuten covid-19-pandemiaan ja Yhdistyneen kuningaskunnan eroamiseen EU:sta) ja puuttuu seuraavan tulliohjelman vaikutustenarvioinnissa ja vuoden 2020 tullialan toimintasuunnitelmassa yksilöityihin ongelmiin ja painopisteisiin.

Saavutetusta edistyksestä huolimatta viiden arviointiperusteen mukaisesti tehdyssä analyysissä tuli esiin useita haasteita ja opittuja asioita. Sen mukaan seuraavilla osa-alueilla tarvitaan parannuksia:

- Arvioinnissa saatiin näyttöä siitä, että **tullitarkastusten soveltamisessa on eroja**. Tämä viittaa siihen, että käytössä olevaa riskienhallintakehystä voi olla syytä tarkistaa. Lisäksi useat sidosryhmät pitivät sähköisen kaupankäynnin petoksia ratkaisemattomana ongelmana, ja jotkin tulliviranomaiset katsoivat, että Yhdistyneen kuningaskunnan EU:sta eroamisen seurauksiin tarvitaan edelleen lisää ohjelman tukea. Tämä vastaa tullitarkastuksista annetussa Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa¹³ ja tulliliiton haasteita käsittelevässä vuonna 2022 julkaistussa viisaiden ryhmän raportissa¹⁴ esitettyä arviota. Tässä yhteydessä tulevien ohjelmien toimet voitaisiin suunnitella siten, että ne auttavat vähentämään tällaisia eroja.
- Arviointi osoitti, että tietoteknisten rakenteiden ja järjestelmien kehittämisessä saavutetusta merkittävästä edistyksestä huolimatta joitakin unionin tullikoodeksissa suunniteltuja tietojärjestelmiä ei ole vielä kehitetty tai päivitetty. **Tämän vuoksi talouden toimijat eivät näe unionin tullikoodeksin hyötyjä** ja ovat huolissaan tullialan tietojärjestelmäympäristön monimutkaisuudesta. Toimijat korostivat tarvetta yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa entisestään tullilainsäädäntöä ja -prosesseja. Tämä vastaa unionin tullikoodeksin täytäntöönpanon väliarvioinnin tuloksia. Väliarvioinnissa todettiin, että *useita sääntöjä ei vielääkään sovelleta yhdenmukaisesti jäsenvaltioissa. Tulliprosessien kattava automaatio on vieläkin kesken, vaikka merkittäviä välitavoitteita on jo saavutettu.*¹⁵
- Arvioinnissa todettiin, että voitaisiin selvittää **synergiamahdollisuuksia** Herkules III -ohjelman seuraajan kanssa esimerkiksi tietovarastojen kehittämisen tai yhteisen data-analyysin osalta tai muiden sellaisten EU:n ohjelmien kanssa, joissa ylläpidetään merkittäviä sähköisiä järjestelmiä. Arvioinnissa pidettiin komission sisäistä koordinoitua nykyisellään hyvänä. Siinä kuitenkin korostettiin, että on selvitettävä jatkuvasti keinoja, joilla voidaan parantaa koordinoitua muiden yksiköiden kanssa, koska maailma muuttuu nopeasti. Arvioinnissa korostettiin myös tarvetta lisätä ohjelman näkyvyyttä. Unionin tullikoodeksin täytäntöönpanon väliarvioinnissa todettiin myös, että

¹³ Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus ”Tullitarkastukset: riittämätön yhdenmukaistaminen haittaa EU:n taloudellisia etuja” (4/2021).

¹⁴ Ks. [TAX-20-002-Future customs-REPORT BIS_v5 \(WEB\).pdf](#). Raportissa todetaan, että kansalliset tulliviranomaiset soveltavat edelleen sääntöjä ja menettelyjä eri tavoin ja että tulli kohtaa jatkossa suurempia vaikeuksia rajojen valvonnassa.

¹⁵ Ks. [komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”EXECUTIVE SUMMARY OF THE EVALUATION INTERIM EVALUATION of the implementation of the Union Customs Code” – Euroopan unionin julkaisutoimisto \(europa.eu\)](#).

unionin tullikoodexin täytäntöönpanossa ei hyödynnetty kattavasti mahdollisia synergioita asiaan liittyvien politiikkojen kanssa ja että tulliviranomaisten ja muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten, jotka vastaavat EU:n politiikkojen noudattamisesta rajalla, välinen asianmukainen koordinointi puuttuu.

- Arviointiprosessi osoitti, että komission ja jäsenvaltioiden voisi kannattaa **jakaa enemmän tullitietoja**. Näin voitaisiin muun muassa mitata paremmin tehtyjen investointien kustannuksia ja hyötyjä. Parempia tullitietoja koskevaa tarvetta korostettiin myös vuonna 2022 julkaistussa viisaiden ryhmän raportissa. Ryhmän suosituksessa 2 kehoitetaan *ottamaan käyttöön uusi tietoja koskeva lähestymistapa, jonka tavoitteena on saada parempilaatuisia tietoja*, mikä viittaa siihen, että tulliohjelmassa olisi keskityttävä tähän päämäärään: *Nykyinen vuosien 2021–2027 budjetti voitaisiin kohdentaa uudelleen näihin tavoitteisiin.*¹⁶
- Arviointi osoitti, että ohjelma on edelleen tarkoituksenmukainen tullialan **tietotekniikkainfrastruktuurin** ja -järjestelmien kehittämisen, toteuttamisen ja toiminnan rahoittamisessa, koska ne ovat resurssi-intensiivisiä ja niistä voidaan saada mittakaavaetuja. Tämä vastaa vuonna 2022 julkaistun viisaiden ryhmän raportin suositusta 9, jossa kehoitetaan *antamaan tullin käyttöön asianmukaiset resurssit, taidot ja varusteet, jotta varmistetaan sen kyky hoitaa tehtävänsä.*
- Arvioinnissa vahvistettiin, että i) yhteiset toimet tarjosivat jäsenvaltioille mahdollisuuden saada käyttöönsä enemmän tietämystä ja asiantuntijoita kuin yksittäisen valtion tasolla olisi ollut mahdollista ja luoda mittakaavaetuja ja että ii) asiantuntijaryhmät edistävät operatiivista yhteistyötä ja tullilainsäädännön yhdenmukaisempaa soveltamista. Arvioinnissa selvisi kuitenkin myös, että asiantuntijaryhmien johtaminen on työlästä ja että yksikään asiantuntijaryhmä ei sisällä kaikkia jäsenvaltioita. Yhteistyö on siis väistämättä rajallista. Tässä yhteydessä Tulli 2020 -ohjelman rakenne ei välttämättä riitä vastaamaan kaikkiin tulliliiton nykyisiin haasteisiin, ja kuten vuonna 2022 julkaistussa viisaiden ryhmän raportissa todetaan, voi olla tarpeen perustaa uusi operatiivinen toimija, joka huolehtii jäsenvaltioiden toimista ja koordinoi niitä. Näin mahdollistetaan yhdenmetympi yhteistyö ja varmistetaan, että tulliliitto toimii yhtenäisesti.

Ohjelman väliarvioinnin tuloksena komissio esitti toimintasuunnitelman siitä, miten tuolloin annetut 13 suositusta voidaan toteuttaa. Ne koskivat ohjelmointia ja suunnittelua, täytäntöönpanoa, seurantaa ja raportointia sekä viestintää. Useita toimia on toteutettu, ja jotkin

¹⁶ Suositus 2: *Otetaan käyttöön uusi tietoja koskeva lähestymistapa, jonka tavoitteena on saada parempilaatuisia tietoja kaupallisista lähteistä ja varmistaa, että tiedot ristiinvalidoidaan ketjun varrella, jaetaan paremmin hallintojen välillä ja hyödynnetään paremmin EU:n riskienhallinnassa. Selvennetään, minkä yksityisten toimijoiden, myös verkkokauppa-alustojen, on toimitettava tietoja, ja määritetään maksuja noudattamatta jättämisestä. Tarjotaan yrityksille keskitetty tietojen vastaanottopiste tullimuodollisuuksia varten sekä yksi palveluympäristö tai portaali. Tiedot on säilytettävä ja niitä on hallinnoitava asianmukaisesti keskustietovarastossa. Nykyinen vuosien 2021–2027 budjetti voitaisiin kohdentaa uudelleen näihin tavoitteisiin.*

toimet jatkuvat uudessa ohjelmassa. Kaiken kaikkiaan komissio panee merkille nämä haasteet ja pyrkii vastaamaan niihin tullitoimintaa kaudella 2021–2027 koskevan ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä.